

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Capvt III. De modo, quo de mysterio Incarnationis loquendum est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

bantur semper rationis deliberationem, in nobis illam saepe anteuertunt. Secundum ex parte obiecti; quia Christi passiones habuerunt semper obiectum recte rationi consentaneum, nostra verò sapissime feruntur in obiectum ipsi rationi repugnans. Tertium denique ex parte effectus; in Christo enim ratio nullo modo ab eius passionibus impedita est, in nobis verò passiones ipsam rationem vel impediunt, vel etiam aliquando prorsus obruant: quibus de causis aliquibus SS. Patribus visum est, huiusmodi motus & affectus in Christo, non passiones sed propassiones dici debere.

CAPVT III.

De modo, quo de mysterio Incarnationis loquendum est.

Praecipuae difficultates, quae in modis loquendi de mysterio Incarnationis occurrere possunt, oriuntur praesertim ex communicatione idiomatum, seu proprietatum vtriusque naturae, diuinæ scilicet & humanae, in vna Christi persona; idcirco de illa idiomatum communicatione agendum nobis est.

SECTIO I.

An in Christo aliqua communicatio idiomatum admittenda sit.

Cum per vnionem hypostaticam (vt ex antè dictis constat) duae sint naturae in persona Verbi vnitae & in illa subsistentes, diuina scilicet, quae ipsius Verbi propria,

pria est, & humana, quam assumpsit; hinc oritur duplex communicatio respectu illius diuinæ personæ; vna ipsarum duarum naturarum; altera proprietatum seu attributorum cuiusque naturæ: prior in eo consistit, quod duæ naturæ prædicentur in concreto de personâ Verbi; posterior quod etiam attributa & proprietates vtriusque naturæ in concreto de eadem personâ similiter prædicentur. Iuxta priorem recte dicimus (Filius Dei est Deus, vel Filius Dei est homo) iuxta posteriorem (Filius Dei est æternus, infinitus, impassibilis, vel Filius Dei est temporalis, finitus, passibilis) quod sic intelligendum est; est æternus secundum diuinitatem, temporalis secundum humanitatem, & sic de alijs. Hâc obseruatione suppositâ

Dicendum est, aliquam idiomatum seu proprietatum communicationem verè & propriè in Christo esse admittendam, est de fide.

Probat in primis ex ijs scripturæ locis, in quibus ea Christo Domino tribuuntur, quæ naturæ tum diuinæ, tum humanæ propria sunt, vt S. Ioan. 3. *Nemo ascendit in caelum, nisi qui descendit de caelo, Filius hominis, qui est in caelo*: S. Luc. 1. *Quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei*: S. Ioan. 8. *Antequam Abraham fieret, ego sum*.

Probat 2. ex Conc. Ephes. in anathematismis sanct. Cyr. in quibus damnantur Nestoriani, qui communicationem idiomatum negabant, asseriturque Christum secundum veritatem esse & dici verum Deum & verum hominem.

Probat 3. ex sancto Leone Papa epist. 83. ad Palæstinos: *Non interest, inquit, ex qua substantia Christus nominetur, cum inseparabiliter manente unitate personæ, idem sit & totus hominis filius propter carnem, & totus Dei Filius propter vnam cum Patre Deitatem*: & sanct. Damasc. lib. 3. de fide cap. 3. *Verbum, inquit, ea, quæ humanitati conueniunt, sibi vendicat, ac vicissim carni, quæ sua sunt, impartit, communicationis videlicet ratione ob mutuam partium inter se communicationem ac personalem unionem.*

Hinc

Hinc intelligitur, quo sensu accipienda sint ea, quæ ipse Christus de se aliquando dixit, in quibus aliqua contradictio esse videtur, vt, cum dixit: *Pater maior me est*, S. Ioann. 14. *Ego & Pater unum sumus*, S. Ioann. 10. Hæc enim, quamuis in speciem sibi contradicere videantur, sunt tamen verissimè dicta; siquidem in priori loco Christus de se secundum humanam naturam loquitur; in posteriori vero secundum diuinam.

SECTIO II.

Traduntur quædam regula in hac communicatione idiomatum enuncianda obseruanda.

Prima est, de omnibus nominibus positis pro persona Christi seu pro supposito Verbi diuini, possunt in concreto prædicari nomina omnia, quæ naturam diuinam vel humanam, aut illarum proprietates seu attributa significant. Ita S. Thom. q. 16. a. 4. & hæc etiam expressa est doctrina S. Damasc. lib. 3. de fide cap. 4. sic loquentis: *Cum de persona, inquit, verba facimus, siue ab utraque natura simul, siue ab altera duntaxat eam appellemus, utriusque nature proprietates ipsi imponimus; etenim Christus (qua vox utrumque complectitur) Deus & homo dicitur, creatus & increatus, passibilis & impassibilis.*

Ratio huius regulæ est, quia cum nomina in concreto significant id, quod habet formam per ipsa significatam, sensus illarum propositionum erit, Verbum diuinum habere naturam diuinam aut humanam, vel proprietates diuinas ratione naturæ diuinæ, aut humanas ratione humanæ; quod quidem suppositâ veritate Incarnationis ipsius Verbi verissimum est: vnde quocunque nomine vocetur Christus, siue dicatur Verbum, siue Dei Filius, siue filius hominis (vt seipsum per sepe vocat in Euang.) siue alio quocunque vocabulo designetur, dummodo per illud persona ipsius Christi seu suppositum Verbi diuini significetur, verè & propriè de illo natura diuina & humana,

humana, & vtriusque proprietates in concreto prædicari poterunt: e. g. demonstrato Christo verum erit dicere, quod & Apost. Petrus dixit Act. 10. *Hic est omnium Dominus*; verum etiam erit dicere, quod idem dixit 1. Pet. 2. *Hic passus est pro nobis*, &c. & *peccata nostra in se pertulit in corpore suo super lignum*.

Secunda regula: de nominibus, quæ pro Christi persona ponuntur, non possunt in abstracto prædicari nomina pertinentia ad humanam eius naturam, dicendo v. g. (Verbum diuinum est humanitas) ac multo minus illius naturæ proprietates; neque etiam v. la nomina vnius naturæ possunt in abstracto prædicari de nominibus alterius naturæ, dicendo v. g. (diuinitas est humanitas, aut diuinitas est mortua) Ita S. Thom. art. 5. Cuius ratio hæc est, quia significaretur tunc identitas personæ cum natura humana aut eius proprietatibus, aut identitas ipsius diuinitatis cum humanitate; quod esset profus à veritate alienum.

Possunt tamen nomina diuinæ naturæ propria prædicari etiam in abstracto de nominibus positis pro ipsa diuini Verbi persona; vnde Apost. 1. Cor. 1. vocat Christum *Dei virtutem & Dei sapientiam*. Ratio huius differentiæ est, quia proprietates diuinæ cum ipsa Verbi persona identificantur, vnde fit vt de illa etiam in abstracto prædicari possint, quod de humanæ naturæ proprietatibus dici non debet.

Tertia regula: nulla humanæ naturæ proprietas etiam in concreto potest de Christi persona prædicari cum reduplicatione Deitatis, neque proprietas vlla naturæ diuinæ cum reduplicatione humanitatis: e. g. dici non debet, quod Christus quatenus Deus passus aut mortuus fuit, & contra quod quatenus homo sit omnipotens, æternus, &c. Ratio est, quia inde sequeretur per vnionem hypostaticam confusas esse in Christo naturas, aut illarum proprietates; quod est contra huius mysterij veritatem, vt supra demonstratum est: vnde, quando in aliqua propositione affirmatur vel negatur aliquid de Christo cum

redu-

reduplicatione alicuius naturæ, videndum est, ut hæc illi contineat secundum naturam illam; aliàs propositio falsa esset.

Quarta regula: nullum prædicatum, quod formaliter includit personam humanam, aut excludit diuinam, debet attribui Christo, e. g. dici non debet, quod Christus est purus homo, quod est aliud à Deo; quia hæc & similes propositiones significant vel Christi personam non esse diuinam, vel duas esse in illo personas; quod à veritate prorsus alienum est.

SECTIO III.

Observationes aliqua traduntur super regulis superioris sectione propositis.

Quamuis regula superius tradita verissima ac certissima sint, nihilominus, ut in modis loquendi de mysterio Incarnationis nihil excidat, quod vel minimum ab illius veritate discordet, aliqua hic adhuc obtexuanda supersunt.

Primum est, cauendos esse certos loquendi modos quibus, quamuis ad rigorem secundum supra dictas regulas vti licitum sit, quia tamen ab aliquibus hæreticis usurpatisunt ad aliquos errores contra huius mysterij veritatem inuehendos, vel quia ipsis erroribus fauere aliquo pacto videntur, ideo ab illis abstinere tutius est. vnde S. Thom art. 8. rectè dicit, quod *nequidem nomina debemus habere cum hæreticis communia*, hanc ob causam quamuis hæc propositiones (Christus est creatura, vel Christus incepit esse) in aliquo sensu veræ sint, & ita usurpata reperiantur à quibusdam sanctis Patribus; quia tamen Ariani illis vsi sunt, ut ipsius Filij Dei diuinitatem impugnant, tutius est vel absolute ab illis abstinere, ut monet ibidem S. Doctor, vel non nisi cum reduplicatione ipsius naturæ humanæ ijs vti.

Ob eandem rationem hæc alia propositio (Christus est

est Dei seruus) communiter vsurpari non debet, quia scilicet tum Ariani, tum etiam Nestoriani hoc loquendi modo utebantur; illi, vt Christum Deum esse negarent; isti, vt personam in eo humanam assererent: vnde in Conc. Ephes. in epist. ad Nestorium hic loquendi modus reiectus est, sicut & in epist. Adriani I. ad Episcopos Gallicia & Hispania, & in Conc. Francoford. aduersus Elipandum Archiepiscopum Toletanum, qui hanc formulam loquendi abutebatur.

Eadem ratione, Christus Filius Dei adoptiuus dici non debet, vt obseruat S. Thom. q. 23. art. 4. si quidem nomine Filij adoptiuus connotatur, seu significatur ille, qui est extraneus, ac proinde, qui non est Filius Dei naturalis: Vnde S. Hilar. lib. 3. de Trinit. *Hic est verus & proprius Filius origine, non adoptione; veritate, non nuncupatione.*

Secundum est, quoties de hoc mysterio ad populum verba facienda sunt, abstinendum esse ab ijs omnibus loquendi modis, qui, licet sint veri, possent tamen aliquo pacto esse parum aurium offensiu; omnia enim, quae dicuntur, ad edificationem audientium dici debere monet Apost. 1. Cor. 14. Vnde, quoties de Christo Domino loquendum est, videndum, ne aliquid excidat, quod vel reuerentiae ipsi debita, vel huius mysterij veritati quocunque modo repugnare videatur, e. g. quamuis propositiones illae, quibus diceretur Christus minus sapiens, aut minus potens quam pater, aut Angelis inferior, verae sint, si de illo praecise secundum naturam humanam intelligantur, cum & ipse Christus eo sensu de se dixerit, Patrem maiorem se esse, & Apost. Heb. 2. eundem dicat modico quam Angeli minoratum: quia tamen haec & similes propositiones in animis audientium aliquam posunt ingenerare cogitationem huius mysterij veritati aut reuerentiae Christo debita parum consentaneam, id eo ab illis abstinendum est.

Tertium est, ab omnibus quoque loquendi modis minus aptis, de quibus aliqua inter ipsos Theologos controuersia est, tutius esse omnino abstinere, quam ad ostentationem

rationem ingenij, vel doctrinæ ipsi uti, aut eos (præsertim coram laicis) propugnare velle; talis est ista propositio (Christus est homo diuinus) quæ quamuis aliquo sensu possit sustineri, cum etiam Verbum ipsum dicatur Verbum diuinum, nihilominus cum aliquam difficultatem hæc denominatio patiat, videaturque significare hominem illum, de quo prædicatur, non esse Deum, sed accidentalem tantum habere cum Deo coniunctionem, idcirco melius est ab illa abstinere; vnde & S. Damasc. lib. 3. de fide cap. 12. ob eandem rationem negat, Christum dici debere hominem Deiferum. Talis est etiam hæc alia propositio (homo factus est Deus) quæ licet aliquo sensu possit esse vera, nimirum si per illam intelligatur, factum esse ut homo sit Deus; in sensu tamen proprio & genuino falsa est, ut docet S. Thom. art. 7. significatio enim prius hominem extitisse, postea factum esse Deum; quod est prorsus à veritate alienum.

Quartum denique & vltimum hic obseruandum est. SS. Patres non semper secundum rigorem logicum, sed interdum oratorio more de hoc mysterio locutos fuisse, proindeque à regulis præc. sect. traditis aliquando recessisse, & nomina abstracta pro concretis, & concreta pro abstractis quandoque usurpasse; vnde apud illos propositiones quædam reperiuntur, quæ non tam secundum propriam verborum significationem accipiendæ sunt, quam secundum sensum ab illis intencum, qui semper verus & orthodoxus fuit; quare cum e. g. legitur apud quosdam, carnem Christi fuisse Deificatam, sensus est, quod, eum homo carne constans verè sit Deus, eius caro etiam verè est caro Dei, & eo sensu dici potest caro Deificata. Cum item dicunt Filium Dei assumpsisse hominem, sensus illorum est, Filium Dei humanam naturam, non verò humanam personam assumpsisse; & sic dicendum est de quibusdam alijs propositionibus, quæ passim apud illos occurrere possunt.

CA.